

Ερησ Σωτηροπούλου

Της ΒΕΝΑΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Η Ερησ Σωτηροπούλου είναι από τους ελάχιστους Έλληνες λογοτέχνες που χωρίς ούτε κατά διάνοια να ενδιαφέρονται για το είδος του «φανταστικού», σε πείθουν να δεχτείς και να απολαύσεις ακραίες, περιέργες, ποιητικές καταστάσεις και πρόσωπα. Όλοι οι ήρωές της, ακόμα κι όταν δεν ξεφεύγουν από τον μέσο όρο, έχουν την ικανότητα να καλωσορίζουν και να εκμεταλλεύονται στη ζωή τους αναπάντεχες συναντήσεις και στροφές.

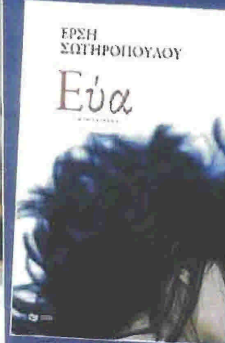
Σαν την Εύα, τη νεαρή επιμελήτρια εκδόσεων, που δίνει το όνομά της στο νέο της μυθιστόρημα (εκδόσεις Πατάκι). Εγκαταλείπει το κοσμικό ρεβεγιόν των Χριστουγέννων αλλά και τον σύζυγό της και περιπλανιέται στην πιο σκοτεινή και άγρια, πια, περιοχή της Αθήνας. Εκεί γύρω από την πλατεία Θεάτρου την περιμένουν τα δικά της πνεύματα των Χριστουγέννων: μια πόρνη, ένας κλέφτης, μια μέντιουμ... Όταν ημερώσει είναι σε θέση να κοιτάζει κατάματα τη ζωή της που καταρρέει.

Ενα μόλις βράδυ, της παραμονής Χριστουγέννων, σας έφτασε για να στήσετε το νέο σας μυθιστόρημα. Γιατί αυτή η επιλογή, τόσο της έκτασης του χρόνου όσο και της γιορτινής μέρας; Έκανε, τελικά, τα πράγματα πιο δύσκολα, πιο εύκολα;

«Ήταν μια πρόκληση να χωρέσει τόση ζωή σ' ένα τόσο μικρό διάστημα - ανέβαζε την ένταση για μένα κι ελπίζω για τον αναγνώστη. Υπάρχουν μέρες που μας συμβαίνουν πολύ περισσότερα από ό,τι τον υπόλοιπο χρόνο, συγκινήσεις, απρόβλεπτα αισθήματα αλλά και γεγονότα. Ιδιαίτερα την περίοδο των Χριστουγέννων, επειδή είναι συνηφασμένη με τόσες προσδοκίες κι ελπίδες, οι άνθρωποι νιώθουν πιο εκτεθειμένοι κι ευάλωτοι. Η μοναξιά γίνεται σκληρότερη μέσα στη γιορτινή ατμόσφαιρα, έχουμε την τάση να κάνουμε απολογισμούς και οι διασκέυσεις μοιάζουν πιο επώδυνες. Γι' αυτό η παραμονή Χριστουγέννων ήταν κατάλληλη για όσα διαδραματίζονται στο βιβλίο».

Εχει συμβολικές διαστάσεις το όνομα της ηρωίδας σας;

«Εκ των υστέρων παίρνει. Η Εύα γίνεται αθέλα της εκπρόσωπος μιας σειράς γυναικών εξυπνων, χαρισματικών, που για διάφορους λόγους, όχι μόνο προσωπικούς, έχουν καταδικαστεί στην κριτική ζώνη. Αλλά όταν έγραφα μ' ενδιέφερε αυτή η μια μοναδική γυναίκα και η δι-

Η ηρωίδα του νέου μυθιστορήματός της βρίσκει τα δικά της πνεύματα των Χριστουγέννων στις πόρνες, στους κλέφτες και στα μέντιουμ της πλατείας Θεάτρου

Ρεβεγιόν στην άγρια πλευρά της Αθήνας

κή της ιστορία. Το ενδιαφέρον είναι ότι, αφού τελείωσε το βιβλίο, γνώρισα κάποια που της έμοιαζε πολύ. Μια παράξενη χημεία για τον συγγραφέα: πρώτα να φαντάζεται κάποιον και μετά να τον συναντάει στην αληθινή ζωή. Δεν μπορώ να το εξηγήσω, αλλά μου έχει συμβεί πά- νω από μια φορά».

Πώς γεννήθηκε μέσα σας η Εύα, αν, βέβαια, ήταν αυτή, και όχι κάτι ευρύτερο, το έναυσμα για το μυθιστόρημα;

«Στην αρχή ήταν μια παράγραφος, η τέλεια παράγραφος. Λιτί, άμηση, χωρίς κανένα ψεγάδι. Η απόλυτη ομορφιά. Οτιδήποτε άλλο έγραφα στη συνέχεια δεν μπορούσε να σταθεί στο ύψος της και το πετούσα. Πέρασαν μήνες έτσι, γράφοντας, οβήνοντας κι επιστρέφοντας στην αρχική παράγραφο. Είχε καταντήσει ανέκδοτο για τους φίλους

μου. Η παράγραφος αναφερόταν στη σκηνή με τον κλέφτη και το πορτοφόλι και βασιζόταν σε αληθινό γεγονός. Για πολλούς μήνες δεν είχα ιδέα πού πήγαινα, αλλά, δεν ξέρω πώς, ήμουν βέβαιη ότι κάπου με οδηγούσε και επέμεινα».

Δεν είναι το θέμα, η ιστορία, που γεννάει ένα βιβλίο;

«Αυτό μου θυμίζει κάτι που είπε ο Ναμπόκοφ για τη «Λολίτα»: ότι η πρώτη έμπνευση του ήρθε όταν διάβασε για έναν πιθκο, που τον έβραλαν σ' ένα κλουβί και του έδωσαν μολύβι και χαρτί για να σχεδιάσει. Κι αυτός σχεδίασε τα κάγκελα του κλουβιού του. Νομίζω ότι στην αρχή υπάρχει μια φευγαλέα εντύπωση, κάποια αόριστη νύξη που προσπαθείς να ουλλάξεις, κι ότι αυτή είναι η αληθινή γένεση του βιβλίου, περισσότερο ίσως από έναν συγκεκριμένο χαρακτήρα ή μια ιδιαι-

τερη ιστορία που θέλεις να πεις. Είναι δύσκολο να αναπαραστήσεις πώς αυτός ο πρώτος πυρήνας μεταμορφώνεται στο μυθιστόρημα που τελικά γράφεις».

Στην περίπτωση της «Εύας», ποιος ήταν ο πυρήνας;

«Πριν μερικά χρόνια είχα σκεφτεί να γράψω τον «Νεκρό» του Τζόζεφ από την ανάποδη: η ιστορία να ξεκινάει με το χιόνι που σκεπάζει την πόλη και να καταλήγει στο ρεβεγιόν. Ήταν μια από τις αρχικές ιδέες γιατί στην πορεία όλα άλλαξαν».

Μια συνθησισμένη νέα γυναίκα περιπλανιέται στην Αθήνα του περιθωρίου. Πόρνες, κλέφτες, πρεζάκια, μπορντέλα της προσφέρουν λύση στα αδιέξοδά της. Τι ακριβώς υπονοείτε;

«Μα κι η Εύα αντίκει στο περιθώριο, αν και πρόκειται για διαφορε-

τική περιθωριοποίηση. Κινείται στις παρυφές ενός κόσμου διανοουμένων και καλλιτεχνών που την αγνοούν. Θα ήθελε πολύ να είναι μέρος αυτού του κόσμου, αλλά δεν τα κατάφερε».

Περιπλανιέστε κι εσείς σ' αυτή την Αθήνα;

«Όταν αυτή η περιοχή άρχισε ν' αλλάζει την αγαπούσα πολύ. Ήταν μια νέα Αθήνα πολύχρωμη, πολυπολιτισμική, που με συνάρπαζε. Πήγαινα οχεδόν κάθε βράδυ. Σιγά σιγά εξελίχθηκε σε σκουπιδαριό και σταυροδρόμι ανθρώπινης δυστυχίας».

Δύο κλέφτες αποδεικνύονται κλειδιά στην περιπέτεια της Εύας. Ένας που της κλέβει το πορτοφόλι και αυτός που συναντά την Παραμονή των Χριστουγέννων. Γιατί;

«Για την Εύα ο πρώτος λειτουργεί σαν μοχλός ερωτικής αφύπνισης. Αργότερα, καθώς ακούει την εξομολόγηση του άλλου κλέφτη, μέσα στο δωμάτιο του ξενοδοχείου, αρχίζει να συνειδητοποιεί αυτά που της έχουν πάρει, αυτά που της έχουν «κλέψει» με τη δική της συναίνεση. Αλλά κι ο ίδιος ο κλέφτης, ο Εντι, στη σκηνή πίσω από το παραβάν, ακούει τη γυναίκα-αντίλαλο που τον κλέβει τις σκέψεις. Ο καθένας μας έχει τον κλέφτη του. Θα ήθελα ν' αφήσω τον αναγνώστη να το σκεφτεί».

Εκοντας φτάσει μέχρι και στα δικαστήρια από ακροδεξιούς για βιβλίο σας, πώς νιώθετε που μπήκαν στο χορό του εκφοβισμού των συγγραφέων και οι... «αριστεροί», με γκαζάκια, επιθέσεις, γαιουρώματα;

«Προτού καταδικάσουμε τα γαιουρώματα και τα γκαζάκια πρέπει λίγο να σκεφτούμε. Είναι φαινόμενα βαθιάς κοινωνικής δυσφορίας που δεν βρίσκουν άλλο τρόπο έκφρασης. Δεν υπάρχει καμιά ελπίδα, καμιά εμπιστοσύνη στο κράτος και τους θεσμούς, ο καθένας κάνει ό,τι του κατεβεί για να εκτονωθεί».

Η Εύα είναι η πιο μετρημένη, μέσα στις ανησυχίες της, ηρωίδα σας. Αλλά και το βιβλίο, συγκρινόμενο με το «Ζηγκ-Ζαγκ στις νεραντιές», θα μπορούσε, χωρίς κανείς να εννοηθεί, να πάει στις... σχολικές βιβλιοθήκες...

«Αφοβα μπορεί να πάει... Οσο για τον χαρακτήρα της Εύας, δεν το είχα προσέξει, αλλά τώρα που το επισημαίνετε είναι οσοστό. Υποθέτω ότι έχει να κάνει με το πέρασμα του χρόνου, το να θέλεις να δημιουργήσεις χαρακτήρες λιγότερο ακραίους και πιο σύνθετους».